

EL CAMPIÓ MUNDIAL D'ESCACS MÉS JOVE DE LA HISTÒRIA

El dia alcoià de Garry Kaspàrov

El campió mundial d'escacs, Garry Kaspàrov, visità Alcoi el primer dia de febrer. Envoltat d'un insòlit entusiasme popular, presencià una representació d'una partida humana en català medieval, i jugà trenta simultànies.

Alex Bataller - Fúlvia Nicolàs

Diu de Garry Kaspàrov que és talment com Mozart. Diuen també del jove soviètic, nascut fa vint-i-dos anys a la república meridional de l'Azerbaitjan, que és un veritable geni, amb tots els atributs de gentilesa, cordialitat i bonhomia que tenen el costum d'acompanyar aquesta mena de gent. Així el van veure, sens dubte, els alcoians que aquell primer matí de febrer l'esperaven emocionats a la plaça de l'Ajuntament: com els pobletans de les rondalles veien els bons reis, elevats i propers alhora, dignes i

sincerament interessats pel seu poble.

Garry, tan jove i tan famós, elevat des del passat més de novembre al cim més alt del món dels escacs, s'endreçà amb pas ferm, envoltat d'aplaudiments, cap a la balconada de la Casa de la Vila. Des d'allí seria espectador d'excepció de la representació d'«Escacs d'Amor», la més antiga partida d'escacs moderns, una obra del segle XV valencià, original de Mossén Fenollar, Narcís Vinyoles i Francesc de Castellví, adaptada i interpretada pel grup La Cazuela, d'Alcoi.

No és probable que Kaspàrov, estudiant de llengües estrangeres a la universitat de Bakú, comprengüés la

CARLES FRANCESC

JORDI VICENT

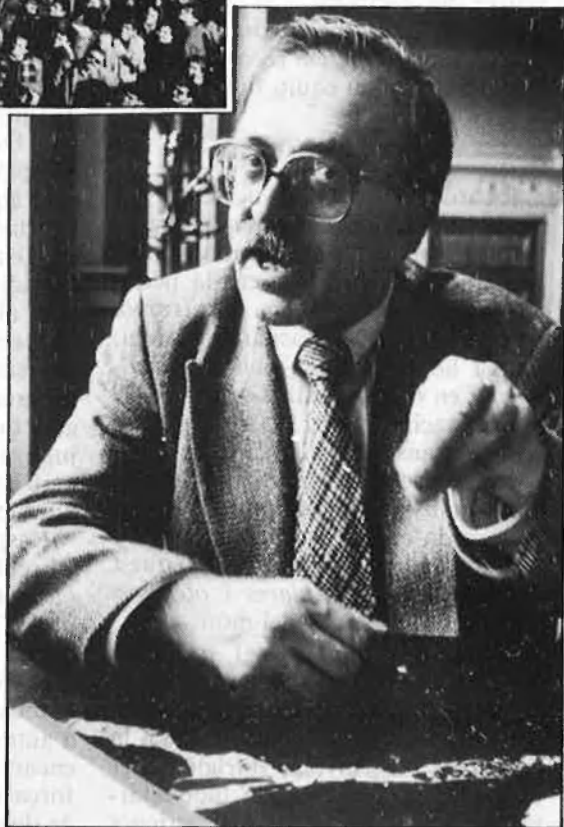
A l'esquerra, jugant les simultànies. Dalt, Kaspàrov, seguint la partida humana. Baix, a la dreta, Ricard Calvo.

gràcia del català versificat d'aquestes cobles, però el seu entusiasme i el seu captivament es manifestaren ben prompte. Garry, que somrigué i aplaudí al llarg de tota la representació, diria després que mai no havia vist cosa igual, i anuncià que s'emportava un vídeo per mostrar-lo als seus compatriotes. Sense guardaespalles ni comissaris polítics, amb l'única companyia del seu amic l'escaquista Ricard Calvo i el president del Club d'Escacs d'Alcoi, Cèsar Maiaix, Garry Kaspàrov concedí una breu roda de premsa en un despatx de l'ajuntament. El campió duia un abric llarg de cuir marró, d'indubtable factura italiana, sobre un vestit de ratlletes blau marí del millor estil d'economat soviètic, dues mides més petit del que correspon a la seua extravertida personalitat. Acompanyava el conjunt una discreta corbateta roja, potser la

mateixa que més d'una vegada es desnugà excitadament en el punt àlgid d'alguna de les moltes partides que jugà amb Kàrpov a Moscou. Amb els ulls ben negres i el fosc cabell arrissat, el rostre bru de Garry passaria fàcilment pel d'un jove «socarrat» de Cocentaina o Alcolega, a les comarques del sud del nostre país.

Escac i sexe

En la roda de premsa, on s'expressà en anglès, parlà de la seua amistat amb l'alcoià Ricard Calvo, a la qual atribuï la seua visita, i assegurà que, si l'URSS ha estat sempre capdavantera en l'escena dels escacs mundials, «això es deu al fet que allí hi ha moltes Alcois, ciutats on l'afició a aquest esport

és general i ben organitzada». Somrigué en ser interrogat sobre l'eterna qüestió dels motius per què les dones escaquistes han estat sempre en segon terme enfront dels homes, i contestà que és molt difícil de comparar: «Els escacs suposen una lluita interior molt adient al caràcter més agressiu de l'home, tot i que crec que a poc a poc

s'aniran escurçant les distàncies entre els sexes, també en això».

Amb més orgull que vanitat, Garry concloué dient que sempre havia estat segur que un dia seria campió, «però fins que, als dinou anys, vaig guanyar el torneig interzonal de Moscou, no ho vaig veure clar».

Kaspàrov empenyé tot seguit un ràpid passeig costera avall pels carrers d'Alcoi, fins arribar a la seu de la filada Tomasines, on havia estat convidat a tastar l'olleta alcoiana. Amb l'estómac satisfet i unes peladilles a la butxaca, Garry improvisà, llança en mà, uns quants passos de filada, flanquejat per les autoritats municipals, escaquistes i festeres de la ciutat. Poc després, i amb un ninot vestit de «moro» que pensava regalar a la seua mare, ja més concentrat, es dirigí cap al Saló Rotonda del Cercle Industrial, on havia de jugar trenta partides simultànies amb els afortunats escaquistes que havien tingut la sort de ser inclosos en aquesta exhibició.

Durant quasi cinc hores, el campió evolucionà entre les columnes de la sala, que potser li recordaren aquelles inoblidables de la Sala Txaikovski de Moscou, on guanyà Kàrpov. Algun vell alcoià degué veure Garry com una reencarnació del mític Alekhin, que fa cinquanta anys jugà també en aquest mateix escenari una exhibició de simultànies contra quaranta jugadors, i, insòlitàment, amb el mateix resultat d'una sola derrota. Ja deia Kaspàrov, d'infant, que el seu joc era el mateix que el d'Alekhin, campió mundial, quasi sense interrupció, des de 1927 fins a 1946.

Sense asseure's ni una sola vegada, descamisat i veloç, el jove soviètic enfrontà el seu geni als trenta excitats contrincants, que feien cara de no acabar de creure-s'ho. El públic, enfervorit, seguia les partides enfilat a taules i cadires, sense renunciar a l'esperança de fer-se amb un autògraf de l'ídol. «Ni que fóra el Rei Mides», deia un bidell que no ho acabava d'entendre, «només falta que li porten els xiquets a besar, com si fora el papa».

Una derrota, només

A les nou i mitja, després de beure's dues tòniques Finley, donà per acabada la darrera partida. Ximo Corbí, jove jugador del Club d'Escacs d'Alcoi, gaudi tímidament la glòria d'haver guanyat el campió tants anys admirat a distància. Amb un llibre de Fischer sota el braç, esperava educadament que el jove mestre Kas-

CAN BORRELL

El restaurant A TAULA de Gandia (la Safor) posa en coneixement dels seus clients i amics que, al seu local del carrer de Val·lier, núm. 4, la direcció (Jaume Guillén i M. Dolors Pijoan) del restaurant CAN BORRELL de Meranges (la Cerdanya), oferirà una mostra de les seues especialitats de cuina catalana durant els dies 18, 19 i 20 (dimarts, dimecres i dijous) del mes de febrer de 1986, presentant en cada dinar i sopar un menú diferent. Reserveu taula al telèfon: 287 33 11.

tano

pàrov el felicitats per la victòria. El públic alcoià, amb el cor dividit entre el jove compatriota i l'ídol soviètic, ja l'havia aplaudit a bastament. Un ordinador enregistrarà puntualment cadascuna de les partides, material didàctic de primera mà per al futur.

Sembla que Kaspàrov, esgotat i abandonat ja de la multitud que l'havia seguit durant tot el dia, sopà tranquil·lament en un conegut restaurant proper a Alcoi i va fer via després al millor hotel de la ciutat, de nom més cristià que no «moro».

Fill de jueu i armènia, Garry ha estat desposseït per la burocràcia brezniana dels seus veritables cognoms, Weinstein —el del seu pare, que morí quan ell tenia set anys— i Kasparian, el de la seua mare, russificat i convertit en Kaspàrov. Aquesta mateixa burocràcia, si bé ja oficialment no brezniana, li donaria l'endemà un petit disgust a Madrid, quan la puntualitat de l'avió Aeroflot que l'havia de conduir una altra volta a casa li impedí de veure la segona part del derbi futbolístic madrileny, que seguia amb entusiasme des del camp. «M'agrada més l'Atlètic», diria amb enyorança, «perquè els seus colors em recorden els de l'Spartak, el meu equip favorit».

Una peça clau

Ricard Calvo, alcoià de 43 anys i mestre internacional d'escacs, havia viscut permanentment seduït com impertèrrit argonauta darrere la pedra filosofal que amaga l'entranya d'aquest joc. Amb Kaspàrov a Alcoi, aquest home tenaç —amb *moral alcoiana* en dirien d'altres— gaudia de la fascinació d'haver fet conèixer els seus paisans «aquest autèntic Sant Jordi que desafia sense por el drac de l'immobilisme, emplaçant-lo a l'eterna partida contra el temps i l'espai». Aquell dia, davant els seus, aquest enamorat de *sorts clares i obscures* era l'alcoià més feliç del món.

Calvo ens parlà del rerefons d'aquesta visita: «se sabia que després de rebre el premi que l'acredita com el millor esportista mundial de 1985, la Federació Espanyola, dirigida per Román Toran, intentaria bloquejar-lo. Actua —afegí— com si estigués venuda a Kàrpov.» Ricard considera Kaspàrov una persona molt honrada, un ambaixador extraordinari: «després-ahir, a Terrassa, un tall en el subministrament elèctric li impedí de realitzar les simultànies que tenia acordades. Els diners que havia de cobrar —300.000 ptes.—, els oferí graciosament als dos jugadors més joves

de l'equip, perquè poguessen veure el proper campionat del món, que se celebrarà a l'agost». Calvo parla i no acaba de la seua amistat amb Garry, del mateix esforç progressista i democràticador que els uneix.

Ell és l'autèntic artífex de la vinguda de Kaspàrov a Alcoi, una afirmació de la perifèria contra els centralismes. Per a Calvo, hi ha dues classes diferents de pobles, «els uns adopten una actitud fatalista, tradicional, davant la vida, són els que juguen als daus, a les cartes; els altres, en canvi, són pobles voluntaristes, progressistes, que lluiten amb les seues forces. Els escacs reïxen en les ciutats voluntaristes com Alcoi. És el joc èticament preminent entre tots. Són una pregunta al destí, un espill de la guerra, tal com ho entenen els manuals islàmics».

Calvo s'irrita quan parla de l'«extrema dreta», «intoxicadors professionals que dirigeixen la Federació Soviètica i la Internacional, amb els quals Kaspàrov ha d'enfrontar-se tot sol». Fischer, segons Calvo, és el precedent històric d'aquest corrent demòcrata i progressista de combatre les actituds dictatorials. «És el caciquisme de Campomanes, president de la Federació Internacional, també el de Toran, que n'és el vocal per a Europa. És la mateixa actitud de l'excampió Kàrpov.»

D'aquest jugador, Calvo comenta: «pertany a tota aquesta gentola destructiva, és gelat i cruel, extremista i dictador, s'aprofita de la debilitat dels altres. Persones com aquestes, tant en la vida, en la política com en els escacs, no tindrien èxit si la gent fos creativa. La creativitat és el foc sagrat que alimenta els escacs. Kàrpov juga amb les debilitats, amb la por, amb el cansament del contrari. Són dues tendències oposades».

Kaspàrov ingressà als déus anys en l'Escola de Botvinnik de Moscou; «aquest vell samurai, campió mundial de 1973 a 1978, ha fet d'ell una arma contra Kàrpov, li ha ensenyat a equilibrar dues virtuts: una profunda autoconfiança i una gran capacitat d'autocrítica. Kaspàrov —ens diu encara— està dotat d'una poderosa força transformativa: ha estat capaç de digerir el símbol per si mateix».

Però Ricard, que veu en Garry un artista prodigiós, un creador, és conscient de la seua immaduresa: «sovint fa una sensació de desemparament, és un poc com un infant; entre tots, cal protegir-lo una mica».

Quan es féu de nit, Calvo tornà a casa satisfet, sabedor «que el joc és sempre més gran que els jugadors». □